

PAPENDAL EN OMGEVING

Papendal centrum van sport

Het NOC/NSF heeft op landgoed Papendal een prachtig nationaal sportcentrum bestemd voor opleidingen, trainingen en wetenschappelijk onderzoek. Het werd in 1971 door prinses Beatrix geopend en is in de loop er jaren gestaag uitgebreid, zodat bijna er voor bijna alle sporten plek is. Met het Hotel en Congrescentrum is Papendal een gewilde ontmoetingsplek geworden. Hoewel de golfbaan los staat van NOC/NSF, past deze goed in de sportieve setting van Papendal.

Het landgoed

Het landgoed Papendal (123 ha) was heel lang geleden een streek met veel heide, maar kent nu een grootschalige ruimtelijke afwisseling tussen bos en cultuurgrond, gelardeerd met mooie lanen. Het belangrijkste element in het gebied is de geomorfologie. Het is een stuwwallengebied, met een prachtig droogdal behorend tot het systeem van de Heelsumse beek.

NOC /NSF

Het Nederlands olympisch Comité / Nederlandse Sportfederatie is de bundeling van de georganiseerde sport in Nederland. De negentig aangesloten landelijke sportorganisaties vertegenwoordigen samen ongeveer 27.000 verenigingen met totaal ruim 4.7 miljoen georganiseerde sporters.

Eén nationaal sportcentrum

Tijdens de oprichtingsvergadering van de Nederlandse Sportfederatie (NSF) kwam de behoefte al naar voren van een nationaal sportcentrum, vanwege de groei van de sport in Nederland. In maart 1959 presenteert men een plan met als doel: het stichten van een volledig ingericht sportcentrum voor nationale doeleinden, voor opleidingen, trainingen en wetenschappelijk onderzoek. En in 1963 wordt een terrein van 93,5 hectare op Papendal aangekocht van de Gemeente Arnhem. Na een uitbreiding tot 123 hectare start in 1965 de bebouwing.

Voor de komst van de Paralympics naar Papendal in 1980 werd de nieuwe hoofdingang naast West End aangelegd. Het maakte een einde aan de oude hoofdtoegang (een veredeld bospad).

De faciliteiten op Papendal werden gestaag groter. Prins Claus opende in 1982 vergader en studiezalen. Ook werden er jaren die daar op volgden kunstgrasvelden in gebruik genomen. Beide organisaties houden kantoor in Den Haag, maar betrekken in 1989 een nieuw hoofdgebouw op Papendal en de organisatie NOC*NSF wordt geformaliseerd. De grote stap kwam in 1993 toen een multifunctionele congres- en evenementenhal met een aangrenzend 3-sterrenhotel werd geopend. In 2009 wordt het huidige 4-sterrenhotel met 75 kamers en wellness geopend. Het omvangrijke complex wordt druk gebruikt voor evenementen en beurzen.

Ook worden op Papendal de tweejaarlijkse Demodagen ("totaalvakbeurs voor sport (w.o. golfbanen), recreatie en openbare ruimte") gehouden. De holes 13 en 14 kijken in september uit op een indrukwekkende uitstalling van machines.

Toekomst

NOC/NSF hoopt vlak na de olympische spelen in Londen in 2012 een grote multifunctionele hal te kunnen openen voor diverse sporten. Vanaf hole 14 is de spectaculaire nieuwe BMX baan te zien. Deze is in 2011 gebouwd voor onze olympische fietscrossers. Het is een kopie van de baan die in Londen ligt.

Naam Papendal

De oorsprong van de naam is ongewis, maar komt vermoedelijk van "blaaspoepen". Zo heetten de Westvaalse straatmuzikanten die in het verleden rond de passietijd in het oosten van ons land kwamen spelen. Die zwervers verzamelden vaak bij de herberg die nu de Leeren Doedel heet. Ze dronken uit leren zakken hun meegebrachte fozel of Jan Doedel. Het Duitse Fusel is de naam voor een tweede soort jenever. Op het stro dat

de herbergier hen meegaf, sloepen de blaaspoepen met hun instrumenten in het even verderop gelegen dal. Papendal was aanvankelijk dus het Blaaspoependal of kortweg Poependal, later vermoedelijk uit netheids-overwegingen Papendal geheten. (Lit. Jac Gazenbeek).

De Edese Golfclub

De Edese Golf Club werd in 1978 opgericht en heeft ongeveer 900 leden een actief verenigingsleven.

Omdat het niet mogelijk bleek om een golfbaan in de gemeente Ede te realiseren is de jonge vereniging ingegaan op de mogelijkheid op Papendal negen holes aan te leggen. Dat gebeurde in 1984 onder architectuur van Frank Pennink. In 1992 vond de uitbreiding plaats naar 18 holes door Joan Dudok van Heel. Architect Frank Pont tekende voor een renovatie waarbij vele holes werden verlegd en geen bunker op zijn plek bleef. Deze modernisering is in 2008 afgerond, waardoor de baan nu bij de mooiste van Nederland behoort.

De fraaie golfbaan ligt in het karakteristieke stuwwallenlandschap van de Veluwezoom en is omgeven door bossen, lanen en weiden. De course heeft zich op natuurlijke wijze aan het landschap aangepast. Er zijn leuke hoogteverschillen en fraaie uitzichten. Waterhindernissen ontbreken, maar ter compensatie zijn er veel bunkers en in de zomer is er de taaie rough.

De natuur en het landschap staat hoog in het vaandel en de club behaalde als een van de eerste in 2005 het certificaat Committed to Green en ontving in 2011 het natuur/milieucertificaat van de Golf Environmental Organization (GEO). In de rough wordt er naar gestreefd de diversiteit van de planten en dieren flora en fauna te vergroten, oa met nog meer heideveldjes. In de lanen hangen wel 50 spreuwenkasten. Spreuwen zijn een hulp in de bestrijding van de rozekevers. De larven van deze ke-

vers zijn de gevreesde engerlingen, die aan de graswortels knagen. Op de Edese worden de engerlingen biologisch (met aaltjes) bestreden. Het terrein van de golfbaan ligt op grond van NOC/NSF, en van Staatsbosbeheer. Het onderhoud van de golfbaan wordt uitgevoerd door Heijmans Sport en Groen, vanuit een moderne kapschuur naast het clubhuis.

Stuwwallen en droogdalen

Onze baan ligt in het stuwwallandschap van de Veluwezoom. Die stuwwallen zijn gevormd door de onvoorstelbare kracht van het landijs, dat ongeveer 150 duizend jaar geleden vanuit Scandinavië door wist te dringen tot de grens Amsterdam-Nijmegen. Bij Arnhem stopte het ijs en de vooruitgeschoven aarde vormde heuvels ten noorden van de stad. Het reliëf op onze baan komt door het zogenaamde droogdal dat van oost naar west over het terrein loopt. Droogdalen zijn ontstaan toen de ijskappen zich langzaam terugtrokken. Toen zocht het smeltwater zijn weg over de permanent bevroren ondergrond en dat ging met veel erosie gepaard. In die "Siberische" periode is een enorme zand- en puinwaaier neergelegd die loopt vanaf het huidige Terlet tot aan de Rijn bij Renkum. Ook de golfbaan het "Heelsumse Veld" ligt op die zandwaaier, ook wel sandr genoemd. In de zandwaaier zitten veel smeltwaterlopen, zoals het droogdal langs hole 7, 11, 6 en 5.

